100598

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 22 январь пайшанба

Сотувда эркин нархда.
№ 16 (1797)

АЙЛАНАДИ СОАТ МИЛЛАРИ

ЧОРШАНБА ХАБАРЛАРИ

ХУШ ХАБАР

БИР ОЙДА УЧТА МАКТАБ

Навоий вилоятида Янги йилнинг дастлабки ойида бир йўла 3 та мактаб биноси фойдаланишга топширилди, — деб хабар берди жамоатчи мухбиримиз Парда Жумаев. Бўлиши мумкин эмас, дейсизми? Тўғри, мактаблар қурилиши бир неча йиллар аввал бошланган.

Хатирчи туманидаги Шароф Рашидов номли 10-ўрта мактабнинг 1296 ўқувчига мўлжалланган 3 қаватли янги биносини «Вилоятжамоахўжаликқурилиш» трестининг Хатирчидаги механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари тез ва сифатли қилиб қуриб бердилар. Шу туманнинг Лангар қўрғонидаги 37-мактаб биноси ҳам бир неча йил аввал бахтсиз ҳодиса туфайли яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Қайта таъмирлаш наф бермади. Вилоят капитал қурилиш бўлими 14 миллион 190 минг сўм маблағ сарфлаб, бир йил ичида 240 ўринли янги мактаб биносини қуриб берди.

Айниқса Навбаҳор туманидаги Усмон Юсупов номли мактаб ўқувчиларининг боши осмонда. Чунки энди улар 422 ўқувчига мўлжалланган икки қаватли бинода тўлиқ бир сменада ўқишади.

АЛЛО, «ХАЛҚ СЎЗИ»МИ?

ВАГОН — «БОЗОР» ЭКАН

— Мен телережиссёр Шуҳрат Умрзоқовман.

— Эшитамиз.

— Шу десангиз, кечаги ҳафта сафарга чиқиб ғаройиб воқеаларни кўрдим.

— Қаерда?

— Йўлда, тўғрироғи, «Тошкент — Денов» поездида. Поездимиз «Жанубий» вокзалдан жўнаши биланоқ... томоша бошланди. Бири минерал сув, бошқаси тақинчоқ, яна бирови кийим-кечак, идиш-товоқ таклиф қилди. Сумкасида «Кока-кола» кўтарган бир йигитни тўхтатиб сўрадим: «Ака, шу аҳволда қаерга борасизу, қанча фойда кўрасиз ўзи? Ҳеч ким индамайдими?» У кулимсираб «Жиззахгача кетаман, камида 400-500 сўм фойда қолади. Муҳими, поездга чиқиб олсам бўлди. У ёғини келишамиз.»

— Ишқилиб, «вагон-бозор»дан сиз ҳам бирон нарса харид қилдингизми?

— Йўқ, аксинча, оғриндим. Нега десангиз, бу энди ортиқча-да. Йўл азобиям бор-ку, ахир! Устига-устак, бу йўналишдаги поездда шароит ҳам кўнгилдагидек эмас экан. Вагонлари эски, совуқ.

ТАШВИШ

ЙЎЛЛАР АЗИЗ, БЕЛГИЛАРИ-ЧИ?

«Йўлда хизмат қилганим учун мени ғалати ҳодисалар қийнаяпти, — дейди Қашқадарё вилояти, Китоб тумани автомобиль йўллар бошқармаси ходими Рамазон Эсонов. — Очиғи, оддийгина йўл белгилари бугунги кунда бир ярим мингдан беш минг сўмгача туришини кўпчилик билмаса керак. Ишонасизми, кейинги пайтда биз томонларда ана шу энг керакли белгиларни ўғирлаш ҳоллари рўй бермоқда. Қизиқиб кўрдим. Биров курак, яна кимдир дарвозасига ёки тракторига ҳимоя воситалари сифатида ана шу белгилардан фойдаланаётган экан. Лекин қўлга тушмаган одам ўғри эмас-да.

Билмадим, қадимдан йўл қурганларнинг савоби катталиги айтилади. Йўлда бирон темир-тош ётса, олиб ташлаш яхшиликка йўйилади. Аммо шу билан бирга белгилар, кўрсаткичлар фақат йўлсозлар ёки ҳайдовчилар учунгина эмас, балки ҳамма-ҳаммамиз учун керак-ку!

ГАЗЕТА САҲИФАЛАНАЁТГАНДА:

БУХОРОНИНГ «ЯШИЛ БЕЛБОҒИ»

Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи қурила бошлаганданоқ вилоятда ихтисослашган «Нефтчи» ўрмон хўжалиги корхонаси ташкил қилинган эди. Ҳозир хўжаликда 35 тонна саксовул уруғи, 1 миллиондан ортиқ кўчат тайёрлаб қўйилди. Кунига 300-350 гектар майдонга саксовул ва черкез уруғи экилмоқда. Зеро, бу республика Вазирлар Маҳкамасининг Қоровулбозор атрофида яшил воҳа барпо этиш тўғрисидаги қарорининг амалий инъикосидир.

Вилоят ўрмон хўжалиги бошқармаси бошлиғи Ш. Иброҳимовнинг таъкидлашича, 2000 йилгача салкам 20 минг гектар майдон «яшил белбоғ» тақади.

Телефонларимиз: 133-15-22, 133-52-55, 133-07-48, 136-37-85

Соат милларини Норқобил ЖАЛИЛ кузатди.

Йўқолганга қайғурма, топилганга қувон, деганлари рост экан. Гарчанд бувайдаликлар ўтган йили баъзи бир имкониятларни қўлдан бой берган бўлсалар-да, бу йил улар тадбиркорлик калитини топганга ўхшайди, — деб ёзади фотомухбиримиз Тоҳиржон Ҳамроқулов. Туман далаларини кезган ҳамкасбимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида қишки юмушлар омилкорлик билан олиб борилаётганлигини кузатган. Айниқса, тумандаги «Шарқ юлдузи» хўжалиги деҳқонларининг қўли-қўлига тегмайди. Улар бу йил 760 гектар ерга чигит экиб, 35 центнердан пахта, 492 гектарга экилган бошоқли дондан 45 центнердан ғалла олиш ниятида.

***СУРАТДА:** ерни сифатли ҳайдаган тракторчи учун таъсис этилган мукофот совриндори Аҳрор Хидиров.*

БИЗ ТАНЛАГАН ЙЎЛ

БИЛИМ — ТАРАҚҚИЁТ МАШЪАЛИ

Бой тарихга эга юртимиз мустақилликка эришганидан бошлабоқ ўз олдига улуғ мақсадни — бозор иқтисодиёти муносабатларига асосланган эркин очиқ демократик давлат қуриш мақсадини қўйди. Юртбошимиз томонидан ушбу буюк сиёсий-ижтимоий вазифани қарор топтиришнинг бош тамойиллари, заминлари ва асосий воситалари белгилаб берилди.

Халқ мазкур ғояларни бениҳоя кўтаринки руҳ билан қабул қилди. Уни амалга ошириш ниятида уюшди, бирикди ва бир бутун қудратли куч касб этди. Инсон, унинг ҳар томонлама уйғун камол топиши ва фаровонлиги, фуқаро манфаатларини рўёбга чиқаришнинг шароитлари ва услубларини ишлаб чиқиш, шўролар тузумидан мерос бўлиб қолган тафаккур ва ижтимоий хулқ-атворнинг табиатини тубдан ўзгартириш мамлакатда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг асосий мақсади ва ҳаракатлантирувчи кучига айланди.

Ислоҳотларни чуқурлаштириш, бозор иқтисодиётига ўтиш, энг аввало, кадрлар салоҳияти, уларнинг касб жиҳатдан тайёргарлигига боғлиқ. Шунинг учун юқори малакали, ватанпарвар, жонкуяр кадрларни тайёрлаш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан бири бўлиб келаётир. 1993 йилда «Ўзбекистон ўқувчи ёшларини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида», 1996 йилда «Ўзбекистон Республикаси ёшлари «Камолот» жамғармасининг мукофотини таъсис этиш тўғрисида», 1997 йилда «Иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармасини тузиш ҳақида»ги фармонларнинг қабул қилингани фикримизнинг ёрқин далилидир.

Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастурнинг қабул қилиниши эса ана шу узоқни кўзлаб амалга оширилаётган халқпарвар сиёсатнинг изчил давоми бўлиб, мамлакатимиз ҳаётида муҳим бурилиш ясади. Мазкур ҳужжат бир қараганда, фақат таълим-тарбияга алоқадордек бўлиб кўринсада, моҳият-эътибори билан у мамлакатдаги барча иқтисодий, сиёсий, ижтимоий, маънавий эҳтиёжларни, жараёнларни қамраб олган. Юксак таълим тизимисиз иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маънавий ислоҳотлар кутилган натижаларни бера олмайди. Чунки билим — бу куч, қудрат. Ҳар қандай жамият тўқ ва фаровон яшашни орзу қилса, унинг фуқаролари самарали меҳнат қилмоқлари лозим. Самарали меҳнатни эса ҳеч қачон билимсиз, илмсиз, фан тараққиётисиз тасаввур этиб бўлмайди.

(Давоми 3-бетда)

ТАРАДДУД

Самарқандда буюк муҳаддис Имом ал-Бухорийнинг 1225 йиллик юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Уни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, мазкур қўмита раиси И. Жўрабеков бошқарди.

Унда Челак тумани Хартанг қишлоғида жойлашган аллома мақбараси мажмуида қутлуғ санага ҳозирлик ишларининг бориши муҳокама этилди. Имом Бухорий мақбараси янгидан барпо этилади, зиёратчилар учун дам олиш жойлари, кутубхона, маъмурий бино, янги жомеъ масжид ва бошқа иншоотлар қурилади. Юбилейга қадар бутун мажмуада катта миқёсдаги ободонлаштириш ишларини амалга ошириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди. Таъмирлаш ишлари қадимий миллий меъморчилик анъаналари ва замонавий архитектура ютуқлари акс этган махсус лойиҳа асосида олиб борилади. Бу хайрли ва улкан ишга меъмору муҳандислар, қурувчилар билан бирга халқ усталари ҳам кенг жалб этилган.

Имом Бухорийнинг муборак тўйига тайёргарлик кўриш ва нишонлашга ҳар бир ватандошимиз ўз ҳиссасини қўшиши лозимлиги таъкидланди.

Мажлисда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Р. Баҳодиров, Самарқанд вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Ҳасанов иштирок этди.

(ЎзА).

ЁШЛАР КАМОЛОТИ ЙЎЛИДА

Наманганда бўлиб ўтган вилоят фаоллари йиғилишида билимдон, малакали мутахассисларни тайёрлаш, маънавий ва жисмоний соғлом авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш муаммолари, шунингдек, ижтимоий соҳани янада ривожлантиришнинг мазкур муаммолар билан боғлиқ масалалари муҳокама қилинди. Йиғилишда шаҳар ва туманлар ҳокимлари, уларнинг ижтимоий тараққиёт, хотин-қизлар билан ишлаш масалалари бўйича ўринбосарлари, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг, ижтимоий жамғармалар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, маҳалла қўмиталарининг вакиллари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А. Азизхўжаев йиғилиш иштирокчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Ёшларни тарбиялаш педагог ходимлардан юксак маҳорат ва жонкуярликни талаб қилади. Лекин бу — фақат педагогларнингтина иши эмас. Бу масалаларга ижтимоий жамғармалар, жамоат ташкилотлари, маҳалла қўмиталари ҳам катта эътибор бериши керак. Чунки, мамлакатимизнинг эртанги куни, келажагимиз барча манфаатдор томонларнинг шу кунларда биргаликда қиладиган саъй-ҳаракатларига боғлиқ.

Йиғилишда вилоят ҳокими Т. Жабборов иштирок этди.

Н. ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

РЕЖАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Навоийда халқ депутатлари вилоят кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг ўтган йилги якунлари ҳамда мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов Олий Мажлис ўнинчи сессиясида сўзлаган нутқида ўртага қўйган вазифалар асосида янги йилдаги режалар муҳокама этилди. Вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Ж. Ризаев ана шу ҳақда маъруза қилди.

Сўзга чиққанлар саноат ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш анчагина кўпайганини таъкидладилар. Навоий конметаллургия комбинати жамоасининг бу борада эришган ютуқлари Президентимизнинг табригига сазовор бўлди. Ижтимоий соҳани ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди. 140 минг квадрат метрга яқин уй-жой, салкам тўрт минг ўринли умумтаълим мактаблари фойдаланишга топширилди.

Шу билан бирга, айрим саноат корхоналарида ишлаб чиқаришнинг пасайишига йўл қўйилди. Пахта, ғалла, чорвачилик маҳсулотлари, мева, сабзавот ва картошка етиштиришда ўсишга эришилмади. Баъзи туман ҳокимлари ва хўжалик раҳбарлари ишда талабчанликни бўшаштириб юборгани, уруғчиликни ривожлантириш ва зарур агротехника тадбирларининг ўз вақтида ўтказилишига етарли эътибор бермагани бунга асосий сабаб бўлди. Қишлоқ инфратузилмасини ривожлантиришда ҳам ҳали кўп иш қилиниши лозим.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Шарқ тароналари" биринчи халқаро мусиқа фестивалини ҳамда Бухоро ва Хива шаҳарларининг 25ОО йиллик юбилейи тантаналарини ўтказишда алоҳида ўрнак кўрсатган бир гуруҳ ижодкорларни мукофотлаш тўғрисидаги Фармони эълон қилинган эди. Унга кўра Ватанимизда маданият, санъат ва маънавиятни юксалтириш, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, юқорида қайд этилган тантаналарни ўтказишни ташкиллаштириш ва тайёрлашдаги хизматлари ҳамда ижтимоий ҳаётда фаол қатнашаётганликлари учун бир гуруҳ санъат фидойилари "Меҳнат шуҳрати","Дўстлик" орденлари, "Шуҳрат" медали ҳамда "Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби", "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист" фахрий унвонларига сазовор бўлганди.

21 январь куни Маданият ишлари вазирлигида ана шу мукофотларни топшириш маросими бўлди.

Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Ўткир Раҳматов мукофотларни топширар экан, мустақиллик даврида сидқидилдан амалга оширилган ҳар бир хайрли иш, ҳар бир тадбир ўзининг муносиб баҳосини олаётганини қайд этди.

Мукофотланганлар номидан сўзга чиққан Мукаррама Турғунбоева номидаги "Ўзбекрақс" миллий рақс бирлашмаси бош директори Юлдуз Исматова, Аброр Ҳидоятов номидаги ўзбек давлат драма театри бош режиссёри Баҳодир Йўлдошев, Алишер Навоий номидаги ўзбек давлат академик катта театри хонандаси Авазхон Ражапов, шоир Усмон Азим ва бошқалар йўлбошчимизнинг мазкур Фармони, яъни улкан тадбирлар ижодкорлари Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирлангани мамлакатимизда миллий санъатимизни ривожлантириш тўғрисида қилинаётган доимий ғамхўрликнинг ёрқин далили эканлигини таъкидладилар ҳамда ўзларининг миннатдорликларини изҳор этдилар.

(ЎзА)

ТУРКИСТОН — УМУМИЙ УЙИМИЗ

ДАВРА СУҲБАТИ

Марказий Осиё халқларининг азалий қондошлиги, дини, тили, урф-одатлари илдизининг бирлиги, маданият ва санъатимиз бир булоқдан сув ичиши тарихий ҳақиқатдир. Ана шу қардошлик туйғуси, бир-бирига интилиш истаги доимо қалбларимизда яшаб келади.

Марказий Осиёдаги ҳар бир мамлакат ўз мустақиллигига, эрки ва истиқболига эга бўлгандан кейин, айниқса, иқтисодий, маданий алоқаларимиз ривожланди. Буюк аждодларимиз боғлаб кетган дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, Марказий Осиё давлатларида яратилган илмий кашфиётлар, энг яхши адабиёт ва санъат асарларини қардош халқлар мулкига айлантириш, халқларимиз маънавий бойлигига бойлик қўшишдек олижаноб ниятларни рўёбга чиқариш йўлида эътиборга молик ишлар қилинди.

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси байналмилал маданий марказида «Марказий Осиё давлатлари халқлари ўртасида маданий алоқаларни ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш» мавзуида «давра суҳбати» бўлиб ўтди. Унда Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси фаоллари, «Халқ бирлиги» ҳаракати, республика байналмилал маданий маркази, миллий маданий марказлар, ижодий уюшмалар раҳбарлари ва ходимлари иштирок этдилар.

«Давра суҳбати» иштирокчилари ўзаро алоқаларни бундан буён ҳам ривожлантириш, халқларимизни янада яқинлаштириш мақсадида кучларни бирлаштириш, мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш масалаларида фикрлашиб олдилар.

О. РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МУҲИМ ЎЗГАРИШЛАР ДАВРИ

Сурхондарёда ўтган йили ишлаб чиқаришнинг пасайиши бартараф этилди. Иқтисодиётнинг кўпгина соҳаларида юксалишга эришилди. Саноат маҳсулоти ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш, савдо ва пулли хизмат ҳажми кўпайди.

Вилоят фаолларининг 1997 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунлари ва иқтисодий ислоҳотларни янада жадаллаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган йиғилишида ана шу ҳақда гап борди. Уни вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Н. Каримов бошқарди.

Йиғилишда амалга оширилган барча ишлар Президентимиз Ислом Каримов Олий Мажлис ўнинчи сессиясида сўзлаган нутқида ўртага қўйган вазифалар асосида таҳлил этилди, қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни янада чуқурлаштириш бўйича устувор йўналишлар белгиланди.

Сўзга чиққанлар бу борада ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бир мунча ортгани, қишлоқ инфратузилмасини ривожлантиришда сезиларли натижаларга эришилганини қайд этиш билан бирга, пахтачиликда ўз ечимини кутаётган қатор муаммолар мавжудлигига эътиборни қаратдилар.

Ч. ТЎХТАЕВ.

ИСТИҚЛОЛ ЧЕЧАКЛАРИ

ИХТИРОЛАР ҲАМ ҚЎЛИМИЗДАН КЕЛАДИ

Ўзбекистон мутахассислари яратган «ЎзДЭУавто» машиналари учун иссиқ-совуқ шароитларда фойдаланиладиган шовқиндан ҳимояловчи прокладка ҳамда замонавий том ёпқич ашёси (рубемаст) жаҳон андозалари талабларига тўла жавоб бериши исботланди.

Президентимиз Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда сўзлаган нутқида илму фан соҳаси олдида турган вазифаларга тўхталиб, жумладан, бундай деган эди:

«Ўзбекистон — бой мамлакат. Буни бугун бутун дунё тан олаяпти. Аммо табиат инъом этган моддий бойликларимиздан ташқари яна бир битмас-туганмас бойлигимиз борки, бу — мамлакатимизнинг зиёлилари, фундаментал фани, назариётчилик мактаби, интеллектуал ва илмий салоҳиятимиздир.

Бугун биз мустақил давлат қураяпмиз. Истиқболимиз, тараққиётимиз кўп жиҳатдан фан даргоҳларида ишлаётган олимларнинг изланишларига, уларнинг жасоратига, фидойи эканига, юксак илмий салоҳиятлари ва оқилона тавсияларига боғлиқдир.

Шундай экан, илму фан соҳасидаги ҳаракатларимиз ҳам, илмий ишларимиз ва ютуқларимиз ҳам дунёдаги илғор мезонлар билан ўлчаниши лозим.

Олимларимизнинг эртанги ҳаётга татбиқ этиладиган фикр-таклифлари жаҳоннинг илғор тажрибаларини ўзида мужассам этган тавсиялар бўлмоғи керак».

Ана шу кўрсатма ва йўл-йўриқлар бугунги кунда республика Фан ва техника давлат қўмитаси жамоаси учун дастуриламал вазифасини ўтамоқда. Бу қўмита олимлари ва мутахассислари инновацион лойиҳа ҳамда илмий-техника дастурларини давлат буюртмасига асосланган ҳолда, «буюртмачи-ижрочи» доирасида амалга оширмоқдалар. Тадқиқотлар эса мамлакат иқтисодиётини мустаҳкамлашга қаратилгани ва ушбу тадқиқотлар натижасидан манфаатдор истеъмолчига мўлжаллангани жиҳатидан ғоят аҳамиятлидир.

(Давоми 2-бетда)

ИСТИҚЛОЛ ЧЕЧАКЛАРИ

ИХТИРОЛАР ҲАМ ҚЎЛИМИЗДАН КЕЛАДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Барча йўналишдаги илмий-техника ишлари шу йўсинда олиб борилаётгани ўз самарасини бермоқда. Хусусан, ўтган қисқа муддат мобайнида Сурхондарё вилоятининг Ховдаг даштида мамлакатимизда биринчи марта ноёб модда — йод олиш йўлга қўйилди, «Қаршиёғ» ҳиссадорлик жамиятида зарарсизлантирилган, гасипол миқдори 0,2 фоиздан 0,1 фоизга камайтирилган пахта шроти — тўйимли чорва озуқаси ишлаб чиқарилди, Самарқандда замонавий компьютерларни йиғиш ўзлаштирилди, Хоразм вилоятида буғдойнинг серҳосил нави — «Сангзор-8» районлаштирилгани эса гектар ҳисобига 65 центнердан дон етиштириш имконини берди. Бунда, албатта, қўмита ҳузурида ташкил этилган инновацион лойиҳа ва давлат илмий-техника дастурларини амалга ошириш гуруҳи ҳамда вилоятларда фаолият кўрсатаётган фан-техника марказларининг ҳиссаси каттадир. Бу гуруҳ ва марказлар юртимизнинг интеллектуал кучлари — иқтидорли олимлар, ихтирочи ва рационализаторларни қидириб топиб, бошларини қовуштириб, ишлаб чиқарувчилар билан ҳамкорликларини йўлга қўйган ҳолда уларнинг илмий салоҳияти ва оқилона тавсияларини рўёбга чиқаришга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Қўмитанинг бевосита ташаббуси билан тузилган ҳудудий марказлар ҳақида гап кетаркан, аввало, Наманган вилояти илмий-техника маркази ишини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Сабаби — биз ҳикоя қилмоқчи бўлган икки муҳим лойиҳага доир ғоялар айни шу даргоҳда пишиб-етилди, тайёрланди ва рақобатбардошли маҳсулотлар синов тариқасида лаборатория шароитида ишлаб чиқарилди.

«НО-97»НИНГ МЎЪЖИЗАСИ

Маълумки, республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, унинг иқтисодий қудратини оширишда маҳаллий хомашёдан фойдаланган ҳолда жаҳон андозаларига мос рақобатбардошли маҳсулотлар ишлаб чиқариш технологиясини яратиш ва жорий этиш муҳим аҳамиятга эга. Нима учун? Келинг, бу саволга аниқлик киритиш учун бир мисолга мурожаат қилайлик.

Ҳозирги кунда Ўзбекистон автомобиль ишлаб чиқарувчи жаҳондаги 28 мамлакатнинг бири ҳисобланади. Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасида тайёрланаётган «Нексия», «Тико» ва «Дамас» русумли машиналар ҳатто хориждаги харидорларга ҳам манзур бўлмоқда: улар бу автомобилларни бажонидил сотиб олаётирлар.

Бироқ, «ЎзДЭУавто» акционерлик жамияти бош директори Шуҳрат Юсуповнинг таъкидлашича, автомобилнинг таннархи камайтирилганидагина у кўпчиликнинг «қўли етадиган» бўлади. Ҳиссадорлар ана шу йўлдан боришаяпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу борада муайян ютуқларга эришилди. Аввало, республикамиз автомобиль саноати корхоналарида қисқа муддатда ўриндиқлар, кўрсаткичлар панеллари, бамперлар, салонларнинг ички безаги учун ишлатиладиган деталлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Тез орада эса бензобаклар, товушютгичлар, ғилдирак дисклари, лак-бўёқ ашёлари ишлаб чиқарадиган корхоналар ҳам фойдаланишга топширилади. Ҳозиргача ана шу бутловчи қисмларнинг барчаси валюта эвазига Жанубий Кореядан келтирилар, бу ўз навбатида машиналар таннархига таъсир кўрсатар эди. Демак, бутловчи қисмлар ўзимизда қанчалик кўп тайёрланса, машиналар таннархи ҳам шунчалик арзонлашади.

— Шуни ҳисобга олиб, — дейди Наманган вилояти илмий-техника маркази раҳбари Марат Ҳакимов, — биз ҳам бу эзгу ишга ўз ҳиссамизни қўшишга аҳд қилдик. Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитаси 1997 йилда «Маҳаллий хомашё ва чиқитлардан фойдаланган ҳолда автомобиллар учун иссиқ-совуқ шароитларда шовқиндан ҳимояловчи битумли прокладка (қистирма) таркиби ҳамда технологиясини ишлаб чиқиш лойиҳаси» бўйича танлов эълон қилди. Бу танловни вилоят ҳокимлиги ҳам қўллаб-қувватлади. Якунда эса Наманган давлат университети проректори, техника фанлари номзоди, доцент Раҳматулла Ғойипов ва Ўзбекистон ўрамли том ёпқич ашёлари комбинати акциядорлик жамияти бошқаруви раисининг илмий-техника масалалари бўйича ўринбосари Нуриддин Одиловнинг лойиҳаси ғолиб деб топилди. Улар мазкур лойиҳани комбинатнинг «Изол» ишлаб чиқариш технологик линиялари базасида жорий этишга киришдилар.

Раҳматулла ҒОЙИПОВ, лойиҳа раҳбари:

— 1997 йил 29 майда Наманганда «Инновация жараёнларини ривожлантиришнинг минтақавий муаммолари» мавзуида семинар ўтказилди. Бу семинар иштирокчилари бизнинг ишимизнинг бориш жараёни, яратилган шарт-шароитлар билан танишиб, қимматли маслаҳат ва тавсиялар бердилар. Бу ижодий гуруҳимизнинг келгуси фаолияти учун туртки бўлди.

Комбинат бош технологи Омонулло Аҳмадхонов ҳамкорлигида биз, аввало, чет элда автомобиллар учун ишлаб чиқарилган прокладкалар, уларнинг аналогларини пухта ўрганиб чиқдик. Гап шундаки, хорижий мамлакатларда, шу жумладан, Жанубий Корея ва Россиянинг «Балаково-резина-техника» заводида бундай маҳсулотни ишлаб чиқаришда асосан иккита қўшимча модда — СБС ва кратон ишлатилади. Иккаласи ҳам битумнинг эгилувчанлик ҳолатини яхшилайди: бири атактик полипропилен (АПП), стирол-бутадиен, стирол-каучукдан тайёрланса, бошқаси полимер ҳисобланади. Мазкур қимматбаҳо қўшимчалар республикамизда мавжуд бўлмаганлиги сабабли, уларнинг хоссаларини ўрганиб, янги хомашё ва муқобил қўшимча топиш мақсадида 100 дан зиёд тажриба ўтказдик. Натижада ўтган йилнинг ноябрь ойида муддаомиз ушалди. Янги ишланмани шартли равишда «НО-97» деб номладик. Декабрь ойида эса лаборатория шароитида тайёрланган янги таркибдаги прокладка «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг Сифат департаменти экспертлари томонидан синовдан ўтказилди. «НО-97» қўшимчасининг мўъжизаси шундаки, экспертиза давомида унинг ёрдамида ишлаб чиқарилган прокладкамиз Жанубий Корея прокладкасига нисбатан оғиш чуқурлиги, паст ҳароратга чидамлилиги ва бошқа кўрсаткичлари жиҳатидан анча устунлиги аниқланди. У ҳатто Швеция маҳсулотидан ҳам сифатли эканлиги маълум бўлди. Ушбу хулосага кўра, «ЎзДЭУавто» корхонаси раҳбарияти томонидан янги таркибдаги прокладканинг тажриба нусхаларини ишлаб чиқариш учун талабнома олинди.

Нуриддин ОДИЛОВ, ижодий гуруҳ аъзоси:

— Комбинатимизда янги прокладканинг тажриба нусхалари тайёрланди. Эндиги вазифа уни саноат асосида кенг кўламда ишлаб чиқаришни йўлга қўйишдан иборат. Агар бунга эришилса, самара қандай бўлади? Прокладканинг таннархи чет эл маҳсулотларига қараганда 3—4 баробар арзонлашади. Чунки бизда унга ишлатиладиган маҳаллий хомашё ва саноат чиқиндилари заҳираси бисёр. Чиқиндисиз технологиянинг ўзлаштирилиши эса катта миқдордаги валютани тежаш имконини беради. Бу — биринчиси. Иккинчидан, «Изол» ишлаб чиқариш технологик линиямиз тўла қувват билан ишлай бошлаши туфайли қўшимча иш ўринлари яратилади.

Яна шуни таъкидлаш керакки, қўмита ҳузуридаги инновацион лойиҳа ва давлат илмий-техника дастурларини амалга ошириш бўйича гуруҳ томонидан мазкур ишланма унинг муаллифлари иштирокида ўрганиб чиқилди. Ҳақиқатан ҳам янги таркибдаги прокладка жаҳон андозаларига тўла жавоб беради. Шу боис ҳозир тез кунлар ичида унга ихтиро сифатида патент олиб бериш, прокладкани саноат асосида ишлаб чиқаришга кетадиган хомашё заҳираси ва бошқа харажатларни аниқлаш, асосий истеъмолчи — «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасига уни сотиш, янги маҳсулотнинг экспорт потенциалини ўрганиш билан боғлиқ масалалар юзасидан иш олиб борилмоқда.

«РУБЕМАСТ» НИМА?

Шаҳар ва қўрғонлардаги кўп қаватли уйларда яшайдиган одамлар яхши билишади: бу «дом»ларнинг томи асосан «қора қоғоз» — рубероид билан ёпилган. Ана шу маҳсулот Марказий Осиёда ягона корхона — Попдаги Ўзбекистон ўрамли том ёпқич ашёлари комбинати акционерлик жамиятида ишлаб чиқарилади. Аммо у сифатсиз, қолаверса, иқлим шароитимизга мўлжалланмаган. Шу боис унинг «паспорти»да «хизмат қилиш муддати 8 йил» деб белгиланган бўлса-да, ҳар 2-3 йилда томни қайтадан таъмирлашга тўғри келади. Бу ўз навбатида ортиқча харажат, ишчи кучини талаб этади. Бундан ташқари, рубероид эритилган битум ёрдамида томга ёткизилганда қурилишнинг технологик жараёни бузилиб, иш сифатига таъсир кўрсатади, атроф-муҳит эса ифлосланади.

Тўғри, чет элларда қурилиш меъёрлари талабига тўлиқ жавоб берадиган текис том қопламалари ишлаб чиқарилади. Аммо унинг таннархи юқори. Бу маҳсулотни республикамизга олиб келиш эса тағин-да қимматга тушади. Яна бир муаммо шуки, текис том қопламасини тайёрлашда битум билан бирга унинг хусусиятларини яхшилайдиган полимер моддалари ишлатилади. Булар ҳам хорижда ишлаб чиқарилади. Нима қилиш керак? Наҳотки, рубероид ўрнини босувчи сифатли, узоқ муддатга чидайдиган полимер-битумли том ёпқич ашёсини ўзимизда тайёрлаб бўлмаса?

Бу муаммони ечиш вазифасини ҳам республика Фан-техника давлат қўмитаси ўз зиммасига олди. Қўмита Ўзбекистон ўрамли том ёпқич ашёлари комбинати билан ҳамкорликда «Маҳаллий хомашёдан фойдаланган ҳолда экспортга мўлжалланган сифатли маҳсулот — эгилувчан рубемаст тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқиш ва жорий этиш лойиҳаси» бўйича танлов эълон қилди. Экспертлар Тошкент архитектура-қурилиш институти доценти, техника фанлари номзоди Ўткир Жабборов раҳбарлигида ишлаб чиқилган шундай лойиҳани маъқуллади. Шундан кейин олимлар қўмита билан тузилган шартнома асосида комбинат мутахассислари билан биргаликда янги технологияни яратиш бўйича ишларни бошлаб юбордилар.

«Изланганга имконият топилади» деганларидек, ҳамкорликда олиб борилган иш ўз самарасини кўрсатди: замонавий рубемаст ишлаб чиқарилди.

«Рубемаст» нима? У — резина-битумли том қопламаси, сифати ва бошқа хусусиятлари жиҳатидан хорижда тайёрланадиган полимер-битумли том ёпқич ашёсидан асло қолишмайди. Масалан, 3-4 соат мобайнида 95-100 даража ҳароратда у ёқбу ёққа сурилмайди, эгилувчан, 10-12 даража совуқда ҳам ёрилмайди, мустаҳкамлиги, яъни чидамлилиги минус 20-24 даражани ташкил этади. Узоқ муддат хизмат қилади, ўзига ўзи ёпиштирилади. Муҳими, таннархи полимер-битумли қоплама баҳосига таққосланганда 3-4 баробар арзонга тушади.

— Бу ютуққа қандай қилиб эришдингизлар? — сўраймиз Ўткир Жабборовдан.

— Ҳар йили республикамизда қанчадан-қанча автошиналар ишдан чиқади. Уларнинг аксарияти чиқинди сифатида ташлаб юборилади. Қарангки, Попдаги комбинат аҳли бу эски шиналарни иккиламчи хомашё сифатида қабул қилиб оларкан. Биз лаборатория шароитида шиналарни майдалаб, резина кукунига айлантирдик. Кукун эса битумга аралаштирилди. Натижада узоқ изланишлардан сўнг янги маҳсулот—резина-битумли том ёпқич ашёси олишга муваффақ бўлдик.

Бу аслида бир гуруҳ олимлар ва мутахассисларимизнинг катта муваффақиятидир. Уларга ихтирочилар сифатида мустақил республикамизнинг патенти берилгани шундан далолат беради.

Бугунга қадар Ўзбекистон ўрамли том ёпқич ашёлари комбинатида 7 минг метрдан кўпроқ шундай рақобатбардошли маҳсулот ишлаб чиқарилди. Уни саноатда кўплаб миқдорда тайёрлаш, ҳатто қўшни мамлакатларга экспортга чиқариш асосида валюта ишлаш мумкин. Бу эса, юқорида айтилганидек, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, иқтисодиётимиз тараққиётини жадаллаштиришга ёрдам беражак.

Икром ЎТБОСАРОВ.

«ХАЛҚОБОД МОМИҒИ»— СОВРИНДОР

Испания пойтахти Мадридда Бутунжаҳон сифат қўмитаси раиси «Халқобод момиғи» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Пўлат Исматовга юксак мукофот — Олтин медаль ва жаҳон мезонидаги сертификатни топширди. Эндиликда медаль тасвири мазкур жамиятда тайёрланган пахта толасининг маҳсулот белгиси бўлиб қолади.

Ҳозир халқободликлар нафақат Кегейли тумани заршуносларидан, балки қўшни туман хўжаликларидан ҳам пахта сотиб олмоқда ва сифатли тола тайёрламоқда.

***СУРАТЛАРДА:** жамиятнинг қўли гул токари Оллаберган Бегдуллаев; аслаҳасозлик цехи ишчиси Омонгул Арзимова.*

О. МУРОТОВ (ЎзА) олган суратлар.

НИЯТЛАР КАТТА

Хоразм вилояти ҳокимлигида вилоят фаолларининг 1997 йилда вилоятнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши якунлари ва 1998 йилда иқтисодий ислоҳотларнинг асосий йўналишларига бағишланган йиғилиши бўлди.

Вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Ж. Ўтамов маърузасида ва йиғилиш иштирокчиларининг нутқларида таъкидланганидек, Хоразмда ўтган йили халқ хўжалигининг барча соҳаларида ютуқларга эришилди. Хоразм деҳқонлари пилла, пахта, дон тайёрлаш бўйича давлат топшириқларини мамлакатда биринчи бўлиб бажардилар. Саноат, транспорт ва алоқани ривожлантиришда ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди. Ўтган йилнинг кузида, Хива шаҳрининг 2500 йиллигига бағишланган тантаналар арафасида вилоятда Марказий Осиёда биринчи шаҳарлараро троллейбус қатнови йўлга қўйилди — Урганчдан Хивага троллейбус қатнай бошлади. Қайта қурилган аэропортда халқаро йўловчилар терминали фойдаланишга топширилди.

Шу билан бирга, эришилган ютуқлар иқтисодиётда бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш ва ижтимоий соҳадаги янги-янги ўзгаришлар учун замин экани қайд этилиб, бу ютуқларни янада ривожлантириш тадбирлари дастури маъқулланди.

Вилоят фаоллари йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирининг биринчи ўринбосари Ш. Ғафуров иштирок этди.

Т. ШАМАКОВ, ЎзА мухбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ШИРКАТЛАР УЮШМАСИ НОЧОР АҲВОЛДА

Қўлимга қалам олиб, ушбу хатни ёзишимдан мақсад уюшмамиздаги ночор аҳволни баён этмоқликдир. Мақсадим — аҳоли манфаатлари ва талабини инобатга олиб, йиғилиб қолган муаммоларнинг ҳал этилишига «Халқ сўзи» ёрдам берса.

Кейинги йилларда уюшмадаги қорамоллар, қўй-қўзилар сони кескин камайиб кетди. Кўраётган даромадимиздан барака кўтарилди. Аввалги хўжаликдаги катта-катта иморат ва молхоналар бузилди, уларнинг ускуналари қаёққа гумдон қилинганлигини билмаймиз. Пахта толаси ҳисобига олинган мой ва шрут ҳам фуқароларга номигагина сотилган.

Усмонали САЙДАЛИЕВ,
Сурхондарё вилояти, Сариосиё туманидаги С. Кассиров номли ширкатлар уюшмаси, Лабиоб қишлоғи.

ПРОКУРАТУРА ШУҒУЛЛАНМОҚДА

Сариосиё туманидаги Сафар Кассиров номли ширкатлар уюшмаси бошқаруви раиси Т. Қурбонов томонидан талон-торожликка йўл қўйилаётганлиги ҳақида У. Сайдалиев ва бошқаларнинг «Халқ сўзи» газетасига ёзган шикоят хатлари бўйича Сурхондарё вилоят ҳокимлиги қуйидагиларни маълум қилади.

Текширишда мазкур ширкатлар уюшмаси раиси Т.Қурбонов томонидан баъзи хато ва камчиликларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Ҳозирги пайтда туман прокуратураси томонидан бу борада олиб борилаётган ишлар давом эттирилмоқда. Текшириш натижалари маълум қилинади.

Ж. НОРАЛИЕВ,
Сурхондарё вилояти ҳокими.

ФЕРМЕРЛАРГА ТЎҒАНОҚ БЎЛИШМАСА

Фермер сифатида 1993 йилнинг декабридан эътиборан иш бошлаганман. 1994 йилда жамоа хўжалигидан ер ажратилди. Кейин эса тортиб олиниб, 0,8 гектари қолдирилди. 1995 йилда ер сўраб раисга мурожаат этдим. Масала жумбоқлигича қолди. Республика идораларига мурожаат этишга мажбур бўлдим. Шундан сўнггина туман ҳокимлиги томонидан менга 3 гектар ер ажратилди.

Нима учундир жамоа хўжалигининг раиси тадбиркорларни ёқтирмайди, хусусийлаштириш ишларини бир чеккага суриб қўяяпти. Консерва заводини ўз ўғлига расмийлаштириб берди. Баъзи тадбиркорлар ер ололмасдан сарсон-саргардон, айримлар эса ҳеч бир иш қилмай, экин майдонлари умрини бекор ўтказаяпти. Айтмоқчиманки, ерни ҳам кимга беришни билиш керак.

Б. МАДАМИНОВ,
Хоразм вилояти, Хонқа туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигида яшовчи «Андалип-БМ» деҳқон хўжалигининг бошлиғи.

РАИС ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИНДИ

Болтабой Мадаминовнинг «Халқ сўзи» газетасига йўллаган ушбу шикояти ўрганиб чиқилди.

Аниқландики, Б. Мадаминов бошчилигидаги деҳқон хўжалигига 1995 йилда хўжалик ҳудудидан 3 гектар ер ажратиб берилган. Шу муддат мобайнида бу экин майдонидан улар ўз мақсадлари йўлида фойдаланиб келмоқдалар.

Айни пайтда Б. Мадаминов 1996 йилнинг декабрида жамоа хўжалиги раиси номига деҳқон хўжалигида чорвачилик билан шуғулланиш учун ер ажратиб беришни сўраган. Унга мавжуд чорва моллари бош сонидан келиб чиқиб (9 шартли бош қорамол бўлган) 3 гектар ер ажратиш тўғрисида қарор чиқарилган. Лекин Б. Мадаминов 5 гектар ер ажратилишини талаб қилиб, кўрсатилган экин майдонини олишни рад этган.

Айтиш керакки, 1994-1997 йиллар мобайнида хўжаликка тегишли бир қатор бино ва бошқа объектлар турли фирма ва жисмоний шахсларга сотиб юборилган бўлиб, уларни хусусийлаштиришда нотўғри баҳолашга, мавжуд хомашё ва бошқа маҳсулотлар арзон баҳода бериб юборилишига йўл қўйилган. Тегишли шартномалар чалакам-чатти расмийлаштирилган.

Текшириш якунлари бўйича тўпланган ҳужжатлар қонунсиз хусусийлаштирилган объектларни қайтариб олиш ҳамда айбдорларнинг жавобгарлиги масаласини кўриб чиқиш учун Хонқа тумани прокуратурасига ўтказилди. Прокуратура қўшимча тафтиш ўтказмоқда.

1997 йил 15 декабрь куни Охунбобоев номли жамоа хўжалиги вакиллар йиғилишининг қарори билан хўжалик раиси бўлиб ишлаб келган Ж. Уллиев ўз вазифасидан озод қилинди.

П. БОБОЖОНОВ,
Хоразм вилояти ҳокими ўринбосари, назорат инспекциясининг раҳбари.

БИР МИЛЛИОН СЎМ СОФ ФОЙДА

Мўйноқ туманидаги “Қозоқдарёбалиқ” ҳиссадорлик жамияти жамоаси ўтган йил якунларига кўра, “Қорақалпоқбалиқ” бирлашмаси тизимидаги хўжаликлар орасида энг юқори натижаларни қўлга киритди. Балиқчилар йилни бир миллион сўм соф фойда билан якунлаб, истеъмолчиларга режадагидан деярли 20 фоиз ортиқ балиқ етказиб берди. Жамоа аъзолари ҳозирги кунда қишки балиқ овини самарали ўтказмоқда.

А. ИСКАНДАРОВ, ЎзА мухбири.

Республикамиз пойтахтининг автомобиль назорати ходимлари қишнинг қор-қировли кунларида ҳам ўз хизмат вазифаларини ҳушёрлик билан адо этмоқдалар. Йўллар музлаган, туман ва ёғин-сочин натижасида кўриш ёмонлашган ушбу кунларда транспорт анча хавфли ҳаракат воситаларидан бирига айланиши шубҳасиз. Шунинг учун ДАН ходимларидан кўп миллионли шаҳримизнинг автомобил билан гавжум кўчаларида йўл ҳаракатининг бир маромда бўлишини таъминлаш талаб этилади.

***СУРАТДА:** йўл-патруль хизмати взвод командири, милиция капитани Шосалим Азимов ва милиция старшинаси Абдували Қодиралиев.*

Р. ШАГАЕВ (ЎзА) олган сурат.

ҲИНД КИНОСИ ФАРҒОНАДА

Яқинда Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги элчихонаси ташаббуси билан Фарғонадаги Навоий номли кинотеатрда Ҳиндистон ёш киноусталарининг фестивали бўлиб ўтди. Ҳиндистон билан Ўзбекистон маданий алоқалари тизимида ўтказилган бу фестивалда жаҳонга машҳур ҳинд кино санъатининг янги авлоди ижодидан намуналар кўрсатилди. Фестиваль очилиши куни намойиш этилган, инсоннинг маънавий камолоти, эътиқоди, азалий муҳаббат ва садоқатни тараннум этувчи тарихий асар «Чандра Мека» фильми томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Шунингдек, фестиваль кунларида ёш ҳинд режиссёрларининг “Голмал”, “Паренда” деб номланган фильмлари ҳам намойиш этилди.

С. НАБИЕВ.

ДАЛАНГИЗДА НИМА ГАП, ДЕҲҚОН!

Пахтакор деҳқонлар учун қиш фасли ҳам том маънода иш фаслидир. Шудгорланган далаларга яхоб бериш, тупроқ шўрини ювиш, ариқ-зовурларни тозалаб тартибга келтириш, техникани таъмирлаш, айни мана шу фаслда амалга оширилади.

Мана, бир ойдан буён Сайхунобод туманининг марказий таъмирлаш устахонасида иш қизғин бораяпти. Механизаторлар, таъмирловчилар, мутахассислар кун бўйи тер тўкиб меҳнат қилишмоқда. 300 нафар киши бугунги кунга қадар кўкламги экин-тикин ишларига 160 та сеялка, 250 та ишлов, 250 та чопиқ ва 100 дан ортиқроқ чизелни тахт қилиб қўйди.

– Бу йил 16.269 гектар майдонга чигит экамиз, – дейди туман ҳокими Султон Раҳмонқулов. – Худо хоҳласа, ҳосилдорликни камида 30 центнердан оширамиз. Вилоятда биринчи бўлиб техника таъмирини поёнига етказдик. Махсус сифат комиссияси ҳар бир техника турини синчиклаб кўздан кечириб чиқди. Назоратчилар фақат 10 га яқин сеялкадан нуқсон топдилар, холос. Бу механизаторларнинг ўз вазифасига сидқидилдан ёндошганлигини кўрсатиб турибди. Тумандаги барча техникани бир жойга тўплаганлигимиз яхши самара берди. Иссиқ овқат, зарур эхтиёт қисмлар бир жойда ҳозирланиб, бир жойга келтирилиши таъмирлаш ишларини барвақт тугаллашга хизмат қилди. Ҳар бир сеялка учун механизаторлар қўшимча минг сўмдан мукофот пули олишди. Ҳозирги кунда марказий таъмирлаш устахонамизда ғалла ўрадиган ва пахта терадиган комбайнларни таъмирлаш ишлари олиб бориляпти. Худо хоҳласа, бу йил деҳқонларимиз учун туб бурилишлар йили бўлади. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириб, халқимизнинг турмуш фаровонлигини оширишни дилимизга тугиб турибмиз.

Ҳа, Сайхунободда йилни уюшқоқлик билан бошлашди. Мана шу уюшқоқлик кузда шубҳасиз ўз самарасини беражак.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ҚИШЛОҚДА ЯНГИ КОРХОНА

Янгийўл туманининг “Нов” қишлоғида соатига олти минг шиша маъданли сувни қадоқлаш қувватига эга бўлган кичик корхона ишга тушди. Мазкур корхона пойтахтдаги “Сабзавоткор” фирмасига қарашли бўлиб, унда қадоқланаётган сув таркиби турли хил маъданларга бой. Ошқозон-ичак ва жигар хасталикларини даволашга ёрдам беради.

Айни пайтда корхонада ишлаб чиқарилаётган шифобахш сув нафақат туман аҳолисига, балки Сирдарё, Қашқадарё ва Хоразм вилоятларига ҳам етказиб берилмоқда.

Б. ОСТОНАҚУЛОВ, ЎзА мухбири.

(Давоми. Боши 1-бетда)

БИЛИМ — ТАРАҚҚИЁТ МАШЪАЛИ

Ўзбекистонда бениҳоя катта жавобгарлик ва масъулият билан ҳаётга татбиқ қилинаётган Миллий дастур аниқ ҳисоб-китоблар асосида яратилган ва бой моддий асосга эга. Фақат ўтиш даврида уни амалга ошириш учун давлат бюджетидан 65 миллиард сўм сарфланади. Ўқувчилар, талабалар, профессор-ўқитувчилар учун кенг ижтимоий ҳимоя инфратузилмаси яратилади. 1997 йилнинг 1 июлидан бошлаб бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, барча турдаги пенсиялар, олий ўқув юртлари талабалари, ўрта махсус ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари стипендиялари ҳамда таълим тизимида банд бўлган барча категориядаги ходимларнинг маош миқдори ўрта ҳисобда 1,5 баравар оширилгани ана шу йўлдаги дастлабки қадамлардир.

Қолаверса, ўтган йилнинг декабрь ойидан бошлаб эса, олий таълим ўқув юртларида банд бўлган 18,5 минг ўқитувчининг маоши яна 25 фоизга оширилди. Бу тадбирга бир йилдаёқ давлат бюджетидан 170 млн.сўм ажратилди.

Бугунги кунда республикамизда 16 университет, 42 институт ҳамда олий ўқув юртлари ўқитувчилари малакасини ошириш институти мавжуд. Уларда 164 минг нафар талабага дарс бераётган ўқитувчи-профессорларнинг 52 фоизи фан докторлари ва фан номзодларидир. Олий таълимда кадрлар тайёрлашни марказлаштиришдан ҳуқуқий йўналишга ўтиш иши жадал олиб борилмоқда, ўқув юртларининг тармоғи кенгаймоқда, университет таълими ривожланмоқда. Билимларнинг янги тармоқлари бўйича кадрлар тайёрлашнинг кўп босқичли тизимига ўтиш юзасидан ҳам тадбирлар бошлаб юборилди.

Олий таълим самарадорлигини оширишнинг муҳим бўғинларидан бири — бу ўқитиладиган фанларнинг дастурлари, ўқув дарсликлари ва қўлланмаларининг сифати масаласидир. Очиғи, шўролар тузуми даврида ўқув жараёни билим даражаси ўртача бўлган ўқувчи, талабага мўлжалланган бўлиб, у мустақил фикр юритиш, меҳнат фаолияти кўникмаларини ҳосил қилишни мутлақо ҳисобга олмаган эди. Дастурлар, дарсликлар мустабид мафкуравий қарашнинг ҳукмронлигига кўра тайёрланиб, талабалардан маддоҳлик, яъни ёддан такрорлаб беришлик талаб қилинар, предметни ўзлаштиришда ўйлаб кўришга, солиштиришга, таҳлил қилишга ўрин қолдирилмас эди. Чунки билағонлар азалдан талаба учун масалаларни ечиб қўйган эди. Шу боисдан ишлаш учун дипломга эгалик қилишнинг ўзи кифоя қилар, мутахассиснинг малакаси унинг маълумоти даражасига мос келавермас эди.

Албатта, ҳозирги ўтиш даврида бу етмиш йиллик асоратнинг таъсири йўқ эмас. Аммо бугун, юқорида айтилганидек, талай олий ўқув юртларида ўқув дастурлари ва дарсликлар устида жиддий ишлар олиб борилмоқда. Улар ўзларининг дастлабки меваларини ҳам бераётир. Бунга ижтимоий гуманитар, иқтисодиёт ва молия, аниқ фанлар ва технологияга оид бир қатор дастур ва қўлланмалар мисол бўла олади. Лекин мамлакатимиз олдида турган буюк мақсадларни амалга оширишга қодир ва лаёқатли, тадбиркорлик сифатларига эга бўлган, ҳар қандай рақобатга чидай оладиган маънавий баркамол ва малакали мутахассисни тайёрлаш учун алоҳида олинган талабанинг интеллектуал эҳтиёжини нафақат қондириш эмас, балки ривожлантиришга ёрдам берадиган, уни изланишга, ижод этишга етакловчи, фикрда, ечимда ўзлигига эга бўлишни шакллантирадиган дастур ва ўқув қўлланмаларини яратмоғимиз керак.

Вақт кутмайди. Мамлакат тараққиёти шундай тезлик билан кетмоқдаки, эртанги талаб бугунгидан бир неча маротаба юқори даражада қўйилади. Шунинг учун биз бугунданоқ ҳар бир фан бўйича ўзаро рақобат қиладиган, турли савия даражасига эга бўлган талабаларга мўлжалланган кўплаб дарслик ва ўқув қўлланмаларини тайёрлашимиз зарур.

Ўқув жараёнининг бош субъекти — ўқитувчи-профессордир. Турмушимизга бозор муносабатларининг кириб келиши, ишлаб чиқариладиган маҳсулотларни экспортга мўлжаллашимиз, қатор ҳамкорликдаги фирмалар, компаниялар билан иш юритишимиз шу нарсадан далолат бермоқдаки, хизматдаги мутахассисларимизни тайёрлаган ўқитувчиларимиз анчагина қисмининг тайёргарлиги, билим ва касб савияси пастдир. Шу боис бу камчиликни бартараф қилиш учун жиддий ташкилий, ўқув-амалий ишлар амалга оширилмоқда. Ўқитувчиларни ҳар тарафлама танлов асосида ишга қабул қилиш, кафедралар, институтларда илмий-назарий семинарларни ташкил этиш, кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш тизимини мукаммаллаштириш шулар сирасига киради. Айниқса, кейинги йилларда олий ўқув юртларининг кўплаб ёш, етакчи ўқитувчи-профессорлари АҚШ, Англия, Франция, Германия, Япония, Туркия, Жанубий Корея университетларига малака оширишга юборилаётгани айни муддао бўлди. Масалан, фақат ўтган ўқув йилида Тошкент молия институтининг 21 профессор-ўқитувчиси АҚШ, Англия, Германия, Италия, Япония ва Туркияда ўз малакаларини ошириб қайтди. Институтда ҳозир АҚШнинг уч нафар профессори талабаларга дарс бермоқда. Шу ўқув йилида яна 2 нафар АҚШ профессорининг дарс бериш учун институтга келиши режалаштирилган. Бу ерда чет эл олий ўқув юртлари билан ҳамкорлик қилиш юзасидан шартномалар тузиш ва уларга риоя қилиш бўйича ҳам маълум ишлар бажарилмоқда. Хусусан, Германиянинг Франкфурт университети, Мангейм техника университетининг иқтисодиёт факультети, АҚШнинг Нью-Йорк давлат университети билан шартномалар имзоланган.

Институтнинг 30 нафарга яқин профессор-ўқитувчиси Жаҳон банки, Иқтисодий ривожланиш институти, ТАСИС, Айрекс, Фулбрайт, Сорос, Германиянинг ДСЕ, ДААД ва бошқа дастурларида иштирок этмоқда. Бундай мисолларни бошқа институт ва университетлар ҳаётидан ҳам кўплаб келтириш мумкин.

Бироқ Миллий дастурни амалга ошириш учун ҳали ўқитувчи-профессорларнинг ижтимоий мақомини кўтариш, таълим хизмати кўрсатиш ва кадрлар тайёрлаш соҳасида маркетингни жорий қилиш, таълим тизимига кўп вариантли молиялаш схемасини олиб кириш, кадрлар билими ва улар тайёргарлигининг сифатини узлуксиз назорат қилган ҳолда баҳолаб бориш, олий малакали кадрлардан самарали фойдаланишнинг иқтисодий, ижтимоий ва маънавий воситаларидан кенг фойдаланмоғимиз керак.

Маълумки, 1997 йил 30 декабрда Вазирлар Маҳкамасининг «Устоз» республика жамғармаси фаолиятини таъминлаш тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Олий таълим тизими ўқитувчи-профессорлари сафидан етук ўқитувчи кадрлар тайёрлашга кўмаклашиш, иқтидорли ёш педагогларни аниқлаш, уларнинг қобилияти, ижодий салоҳиятларини ривожлантириш, касб малакасини юксалтириш, ривожланган демократик давлатларнинг етук ўқув юртларида ва марказларида тажриба орттиришларига ёрдамлашиш, шу мақсадда танловлар ўтказиш, хорижда малака ошираётган ва тажриба орттираётган профессор-педагогларнинг таълим олиш жараёни, шунингдек, ўқишдан кейинги меҳнат фаолияти мониторингини олиб бориш, уларнинг илмий-педагогик салоҳиятидан унумли фойдаланишни янада юқори даражага кўтаришда бу қарорнинг аҳамияти бениҳоя каттадир.

Олий таълим тизимимиздаги барча жараёнлар кенг дунёқарашли ва маърифатли, ақл-идроки мукаммал, маънавий-ахлоқий жиҳатдан баркамол, руҳан тетик, мамлакатимиз ва унинг жаҳон ҳамжамиятидаги мавқеини оширишда ўз тутган ўрни ва масъулиятини тўғри ва тўла англаб етган инсонни тарбиялашга қаратилган экан, бунда йўлбошчимиз таъкидлаганидек, кадрларни мустақил фикрлашга ўргатиш, ўз-ўзига ишончини орттириш, улар онгини қуллик руҳияти ва мафкурасидан озод қилиш, сидқидилдан ватанпарварликни ва меҳнатсеварликни қарор топтириш бош тамойил ҳисобланади. Мазкур вазифалар эса биз, олий таълим ходимларидан муттасил изланишни ва меҳнат қилишни талаб этади. Буларнинг ҳаммаси охир-оқибатда юртимизнинг буюклик сари ташланган изчил қадамини сербарака қилишга хизмат қилади.

М. ШАРИФХЎЖАЕВ,
Тошкент молия институтининг ректори, академик.

М. НОРМУРОДОВ,
Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтининг ректори, профессор.

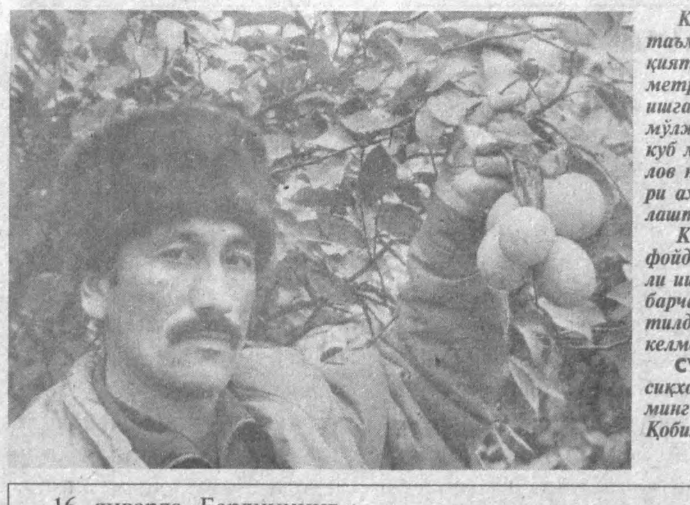

Каттақўрғон тумани газлаштириш ва газ билан таъминлаш корхонаси ўтган йилни катта муваффақиятлар билан якунлади. Қишлоқларга жами 60 километр газ қувурлари тортилиб, шундан 42 километри ишга туширилди. Аҳолига ва саноат корхоналарига мўлжалдаги 148 миллион куб метр ўрнига 154 миллион куб метр газ етказиб берилди. Оила йилида Хол Комилов номли, «Зарафшон», «Бўстон» жамоа хўжаликлари аҳолисини ҳам табиий газ билан таъминлаш режалаштирилган.

Корхонада газ билан таъминлаш ва ундан оқилона фойдаланишни тартибга солиш борасида қатор ибратли ишлар амалга оширилди. Юзлаб хонадон, тумандаги барча саноат корхоналарида газ ҳисоблагичлар ўрнатилди. Бу эса анча-мунча маблағни тежашга олиб келмоқда.

СУРАТЛАРДА: *корхона қошида ташкил этилган иссиқхона боғбони Фахриддин Эшмўминов; корхонада 3 минг туплик теракзор барпо этилган. Боғбон Равшан Қобилов теракларни буток қилмоқда.*

Т. НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган суратлар.

БЕРЛИНДА «ЯШИЛ ҲАФТАЛИК» ЎТМОҚДА

16 январда Берлиннинг Халқаро конгресслар марказида «Халқаро яшил ҳафталик» деб номланган қишлоқ хўжалик кўргазмасининг тантанали очилиши бўлди. Мазкур анъанавий тадбир доирасида Германиянинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва озиқ-овқат саноати бўйича ҳамкорларининг тақдимот маросими ҳам ташкил этилади.

1998 йилда Ўзбекистон Германия ва Шарқий Европанинг савдо соҳасидаги муҳим шериги сифатида кўрсатилгани табиий ҳолдир. Сиёсий барқарорлик, сармоядорлар манфаатларини ҳимоя этишни таъминловчи қонун хужжатлари хорижий, шу жумладан, немислар сармоясини мамлакат саноат ва қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларига жалб этишга кўмаклашмоқда.

Берлиндаги «Халқаро яшил ҳафталик» кўргазмаси ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат маслаҳатчиси В.Норов бошчилигидаги делегация иштирок этди. Унинг таркибида республика вазирликлари ва саноат ассоциациялари намояндалари, қайта ишлаш ва савдо корхоналари раҳбарлари бор эди.

«Халқаро яшил ҳафталик» доирасида «Ўзбекистон иқтисодий шерик – озиқ-овқат саноатида савдо ва кооперациянинг имкониятлари» мавзусида конференция бўлиб ўтди. Унда ГФРнинг юздан ортиқ ширкат ва компаниялари вакиллари иштирок этди. Конференцияда сўзга чиққан Германия ва Ўзбекистон ишбилармон доиралари вакиллари мамлакатларимиз ўртасида тадрижий ривожланиб бораётган савдо-иқтисодий алоқалар тўғрисида қониқиш ҳисси билан гапирдилар. Ўтган йили товар айирбошлаш қарийб бир миллиард немис маркасини ташкил этди, мамлакатимизга герман экспортининг миқдори 1997 йилнинг биринчи ярмидаёқ уч баробар ошди.

Германиялик ҳамкорлар конференция минбаридан туриб мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳатларни юксак баҳоладилар. Жумладан, «Ландтехник» қўшма корхонаси раҳбари Франк Шуттпельц Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1993 йилнинг баҳоридаги ГФРга расмий ташрифи давомида германиялик тадбиркорлар билан учрашувдаги нутқини эслади. Ўшанда Ўзбекистон раҳбари ишбилармонларни улкан хомашё ва катта салоҳиятга эга бўлган ёш республика иқтисодига дадилроқ сармоя киритишга чақирган эди. «Ўзбекистоннинг иқтисодий ислоҳотлар йўлида эришган натижалари салмоқлидир», – деб таъкидлади жаноб Шуттпельц.

Конференцияда Ўзбекистон сўнгги йиллар мобайнида ўз экспорт салоҳиятини фаол ривожлантиргани, унинг қайта ишланган озиқ-овқат маҳсулотларига чет мамлакатларда талаб ортиб бораётгани таъкидлаб ўтилди. Республикамиз немис ширкатлари учун юқори сифатли сабзавот, мева, ёнғоқ, шарбат, турли винолар етказиб берувчи давлат сифатида қизиқиш уйғотмоқда. Бироқ Ўзбекистонда етиштирилган маҳсулотларнинг жаҳон бозорида рақобатбардош бўлиши учун энг илғор технологияларни жорий этиш зарур.

Шу мақсадда ўзбек ишбилармонлари ва тадбиркорлари мамлакатимизга тупроққа ишлов берувчи ва уруғчилик агрегатлари, замонавий қайта ишлаш ва қадоқлаш мосламалари етказиб бериш юзасидан аниқ лойиҳалар билан Берлинга келдилар. Сабаби, анъаналарга кўра, «Халқаро яшил ҳафталик» кўргазмаси озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасидаги янги лойиҳаларни кенг намойиш этади.

Ўзбек делегациясининг Германия Федератив Республикасидаги учрашув ва музокаралари, Европанинг етакчи фирма ва компаниялари билан ҳамкорлик алоқаларининг ўрнатилиши, шубҳасиз Ўзбекистон агросаноат мажмуига чет эл сармояларининг янада кўпроқ кириб келишига имкон яратади.

Б.Мамажонов,
«Жаҳон» АА махсус мухбири,
Берлин – Тошкент.

Тортиқ

«БЕБАҲО ПАРИЛАР»

Бир дона холи учун бутун Самарқанду Бухорони тортиқ қилишга арзигулик Шарқ аёлларининг ҳуснитаровати бу дунёда бокарамдир. Бежирим либос эса уларнинг бир ҳуснига ўн ҳусн қўшиши, табиий. «M.A.Company» компанияси томонидан ташкил қилинган ва Ўзэкспомарказда ўтказилган «Бебаҳо парилар-97» фестивалида ҳам ана шу ҳақда гап борди.

Бу антиқа байрамнинг сўнгги кунида тўпланганлар машҳур фирмалар, таниқли рассомлар, қолаверса, ҳаваскор мўйқалам соҳиблари томонидан қилинган модел ва коллекцияларнинг бир қатор мавсумий ҳамда тематик кўргазмаларини томоша қилдилар. Модалар орасида иш кийимлари, этнографик услубдаги либослар туркуми, шунингдек, замонавий технологиялар намойиши ҳам бор эди.

Шу куни фестивал ғолиблари ҳам аниқланди. «Йилнинг энг яхши тикувчиси» деб номланган бош мукофотни «Ҳаммаси сиз учун» коллекциясини тайёрлаган Татьяна Тарабутина олишга муваффақ бўлди. Оқ ва қора кўндан тайёрлаган коллекцияси учун Дина Сайрига «Йил модели» мукофоти берилди. «Йил коллекцияси» мукофоти эса «Бухоро-қоракўл» ҳиссадорлик жамияти моделчиси Гулноза Саидовага тегди.

«M.A.Company» фирмасининг бош директори С.Мустафина фестивал сўнггида сўзга чиқиб, айни пайтда навбатдаги фестивалга қизғин тайёргарлик кетаётганлигини, бўлғуси анжуманда модалар соҳасида янги-янги номлар кашф этишини таъкидлади.

Жўшқин.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги маълум қилади:

(Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини ҳуқуқий экспертизадан ва давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 1998 йил январь ойининг биринчи ярми бўйича маълумот)

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Бинолар ва иншоотларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги Йўриқнома. *Вазирлар Маҳкамаси қошидаги Ўзгеодезкадастр, Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги, Ўздавархитектқурилишқўм, Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги, Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 7 январда 387-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

2. 1998 йил 1 январгача олиб кирилган товарлар бўйича қўшимча қиймат солиғини қўллаш масаласи бўйича Тушунтириш. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 10 январда 388-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

3. Ўзбекистон Республикасида меҳмонхона хизмати кўрсатиш Қоидалари. *ЎзР Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги томонидан тасдиқланган ва ЎзР Молия вазирлиги ҳузуридаги монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитаси билан келишилган.*

1998 йил 12 январда 389-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

4. Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириладиган маҳсулотларнинг бож қийматини белгилаш бўйича Йўриқнома. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 13 январда 390-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

5. Бож қиймати декларациясини тўлдириш бўйича Йўриқнома. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 13 январда 391-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

6. Жисмоний шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 13 январда 392-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

7. Ўзбекистон Республикаси ҳудудига импорт қилинаётган товарлар, ишлар, хизматларга нисбатан қўшимча қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 13 январда 393-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

8. Экология солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 15 январда 394-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

9. Ҳаммомлар, сауналар, ванналар ва душ хоналаридан фойдаланиш қоидалари. *ЎзР Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги томонидан тасдиқланган ва ЎзР Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва ЎзР Молия вазирлиги ҳузуридаги монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитаси билан келишилган.*

1998 йил 15 январда 395-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

II. Давлат рўйхатидан чиқарилди:

1. Экология солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1997 йил 8 апрелда 332-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

III. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. а) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг божхона назоратини ташкил қилиш бошқармаси тўғрисидаги Низом;

б) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг оммавий ахборот воситалари билан алоқа қилиш бўлими (Матбуот маркази) тўғрисидаги Низом;

в) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг божхона объектларини капитал қуриш ва таъмирлаш бошқармаси тўғрисидаги Низом;

г) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг моддий-техник таъминоти, буюм билан таъминлаш ва транспорт бошқармаси тўғрисидаги Низом;

д) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг алоқа ва назоратнинг техник воситалари бошқармаси тўғрисидаги Низом;

е) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг молия-иқтисодий бошқармаси тўғрисидаги Низом;

ж) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг божхона статистикаси, таҳлили ва компьютерлаштириш бошқармаси тўғрисидаги Низом;

з) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг валюта назорати бошқармаси тўғрисидаги Низом;

и) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг божхона тарифларини тартибга солиш ва тўловлар бошқармаси тўғрисидаги Низом;

к) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг миллий кинология маркази тўғрисидаги Низом;

л) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг марказий божхона эксперт лабораторияси тўғрисидаги Низом;

м) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг ташқи алоқалар департаменти тўғрисидаги Низом;

н) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг ҳуқуқий бошқармаси тўғрисидаги Низом;

о) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг божхона тергов қилиш бошқармаси тўғрисидаги Низом;

п) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг контрабандага ва божхона қоидаларининг бузилишига қарши кураш бошқармаси тўғрисидаги Низом;

р) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг кадрлар бошқармаси тўғрисидаги Низом;

с) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг божхона идораларининг шахсий хавфсизлиги бошқармаси тўғрисидаги Низом;

т) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг котибияти тўғрисидаги Низом;

у) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг ташкилий-назорат бошқармаси тўғрисидаги Низом;

ф) ЎзР Давлат божхона қўмитасининг ва божхона идораларининг навбатчи қисмларининг ишини ташкил қилиш тўғрисидаги Низом. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

Ушбу ҳужжатлар умумий мажбурий тусга эга эмас. Улар ички идоравий тусга эга бўлганлиги сабабли ушбу идора томонидан тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин.

IV. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. "Ўзфармсаноат" давлат акциядорлик компанияси корхоналари ва ташкилотларини солиққа тортишдан озод қилинган молия маблағларини ишлатишни ҳисобга олиш тўғрисидаги Низом. *"Ўзфармсаноат" давлат акциядорлик компанияси, ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

2. Минтақавий скрининг-марказларга тегишли қон намунаси бўлган қоғозли дискларни текинга жўнатиш тартиби тўғрисидаги Низом. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тақдим этилган.*

3. Хусусийлаштирилаётган корхоналарнинг мулкини баҳолаш услуби. *Давлат мулк қўмитаси томонидан тақдим этилган*

4. Ўзбекистон Республикасида жисмоний шахслар томонидан автомобиль транспорти билан йўловчилар ва юкларни ташиш учун лицензия бериш тўғрисидаги Вақтинчалик Низом. *"Ўзавтотранс" ДАК томонидан тақдим этилган.*

5. Мол-товар етказиб бериш намунавий шартномаси. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

6. "Корхона-маҳалла" иқтисодий ўзаро ҳаракат ва ҳамкорлик ҳудудларини ташкил қилиш тўғрисидаги Низом. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

7. Ўзбекистон Республикаси телекоммуникация тармоғини ривожлантириш учун корхоналар, ташкилотлар ва аҳолининг маблағларини жалб этиш тартиби тўғрисидаги Низом. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар Агентлиги томонидан тақдим этилган.*

8. Ер остидан фойдаланганлик учун тўланадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат мулк қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

9. Иқтисодий фаолият умумий классификатори. *Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

10. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида сотиладиган пахта толасидан акциз солиғи бўйича бюджет билан ҳисоб-китоб қилиш Тартиби. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат мулк қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

Тақдим этилган ҳужжатларда амалдаги қонунчиликка зид қоидалар мавжуд ёки улар меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

V. Ҳуқуқий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. а) Магматик руда конлари заҳираларига нисбатан таснифлашни қўллаш тўғрисидаги Вақтинчалик йўриқнома;

б) Карбонат руда конлари заҳираларига нисбатан таснифлашни қўллаш тўғрисидаги Вақтинчалик йўриқнома;

в) Волфрам руда конлари заҳираларига нисбатан таснифлашни қўллаш тўғрисидаги Вақтинчалик йўриқнома. *ЎзР Давлат геология қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

2. Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириладиган ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан олиб чиқиб кетиладиган товарларнинг айрим турлари учун юридик ва жисмоний шахслар томонидан акциз солиғини тўлаш тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

3. Ер ости магистрал муҳандислик коммуникацияларига ер остидан фойдаланганлик учун солиқ солиш тўғрисидаги Тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

4. а) Қўрғошин ва цинк рудалари конлари заҳираларига нисбатан таснифлашни қўллаш тўғрисидаги Вақтинчалик йўриқнома;

б) Қаолин конлари заҳираларига нисбатан таснифлашни қўллаш тўғрисидаги Вақтинчалик йўрикнома. *ЎзР Давлат геология қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

5. Меҳнат дафтарчаларини юритиш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома. *ЎзР Меҳнат вазирлиги ва Ижтимоий таъминот вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

8. Йўловчи ташиш транспорти корхоналарига солиқ солиш масалалари бўйича Тушунтириш. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

7. Хусусийлаштирилган инвестиция фондларида бухгалтерлик ҳисоби ва ҳисоботи тўғрисидаги Низом (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишлаб чиқилган). *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат мулк қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тақдим этилди.
Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28.

АПКО "ЛАЗЗАТ"
қандолат ишлаб чиқариш акционерлик жамияти
ўз акционерларига хабар беради
1998 йил 28 февраль куни соат 9-00 да Янгийўл шаҳар марказий маданият уйида
АКЦИЯДОРЛАРНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ
бўлиб ўтади.

КУН ТАРТИБИ:
1. Акционерлик жамиятининг 1997 йил фаолияти юзасидан аудиторлик ташкилоти текшируви натижаси ва тафтиш комиссиясининг ҳисоботи.
2. Акционерлик жамиятининг йиллик баланси ва молиявий натижаларини тасдиқлаш.
3. Дивидендларнинг ўлчами ҳақида.
4. Акционерлик жамиятининг 1998 йилги вазифалари, даромад ва харажат баланси ҳамда фондларнинг харажат ҳисобларини тасдиқлаш.

КУЗАТУВЧИ КЕНГАШ.

Ўзбекистон геология, кўмир, нефть ва газ саноати ходимлари касаба уюшмаси марказий қўмита жамоаси «Қизилтепагеология» ИЧБнинг касаба уюшма қўмитаси раиси Ш. К. Турсуновга отаси
Кўчқор ота ТУРСУНОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзнефтгазқазибчиқариш» давлат ҳиссадорлик бирлашмаси раҳбарияти ва директорлар кенгаши бирлашманинг кўпминг сонли меҳнат жамоалари номидан Бухоро нефть ва газ саноати техникуми директори
Хуршид Каримжонович УБАЙДУЛЛАЕВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги жамоаси вазирликнинг бош мутахассиси Маҳфуза Холматовага отаси
Турғун ота ХОЛМАТОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Абу Али ибн Сино номидаги тиббиёт нашриёти жамоаси шу нашриёт директори
Ренат Раҳимович РЕСКИЕВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига, қариндош-уруғларига чуқур таъзия билдиради.

Аҳмад ал-Фарғоний таваллудининг 1200 йиллиги олдидан

БУЮК АЛЛОМАГА ЭҲТИРОМ

Фарғоналиклар бутун дунё фани, маданияти, маънавиятига беқиёс ҳисса қўшган улуғ ватандошлари, қомусий билим эгаси Аҳмад ал-Фарғоний таваллудининг 1200 йиллигини нишонлаш тўғрисида Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган қарорни катта хайрихоҳлик ва миннатдорлик ҳисси билан кутиб олдилар. Вилоятда ЮНЕСКО тадбир режасига киритилган бу катта тўйга тайёргарлик ишлари қизғин бошлаб юборилди. Мухбиримиз шу масалага масъул бўлган айрим кишилар билан суҳбатлашди.

Фотиҳ АЗИМОВ, вилоят ҳокимининг ўринбосари, аллома юбилейини ўтказиш вилоят ташкилий қўмитаси раисининг ўринбосари:

— Мен дастлаб бундай жаҳон миқёсидаги тадбир Фарғона вилоятида биринчи бор ўтказилаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Бу эса зиммамиздаги масъулиятни янада оширади. Халқимиз маънавий қудрати, маданий имкониятларини бутун дунёга машҳур қилган буюк юртдошимизнинг қутлуғ тўйини юксак савияда ўтказишга бел боғлади. Вилоятдаги ўнлаб ташкилотлар, корхоналар, юзлаб фуқароларнинг ташкилий қўмитага билдирган истак ва тилаклари фикримизни исботлаб турибди.

Мамлакатимизда бундай тадбирлар ўтказиш борасида яхши тажриба тўпланган. Бухоро ва Хиванинг 2500 йиллиги байрамлари бутун жаҳонни лол қолдирганлигини яхши биламиз.

Буюк юртдошимиз таваллудига ҳам дунё бўйича катта эътибор ва қизиқиш билан қаралмоқда. Алломанинг тўйига юздан ортиқ мамлакатлардан меҳмонлар, 50 дан зиёд мамлакатдан эса табиатшунос, файласуф, фиқҳ илмининг таниқли намояндалари ташриф буюриши кутилаяпти. Айни кунларда ташкилий қўмита ва ишчи гуруҳи қизғин фаолиятни бошлаб юборди. «Аҳмад ал-Фарғоний» жамғармаси ташкил қилинди. Бу жамғармага моддий ёрдам кўрсатишни қўллаб-қувватлаган ташкилотлар ушбу муҳим тадбирга бағишлаб шанбалик ўтказиш таклифи билан чиқишяпти. Қоҳирага, буюк аллома сўнгги макон топган муқаддас масканга илмий экспедиция уюштириш ва юртдошимиз хокини киндик қони тўкилган заминга олиб келиш тадориги кўрилмоқда.

Алижон МЎМИНОВ, Фарғона шаҳар ҳокими:

— Буюк юртдошимиз Қувада таваллуд топган бўлса ҳам, тўйининг асосий тантаналари вилоят марказида ўтказилади. Фарғоналиклар юртимиз истиқлолга эришгандан сўнг Аҳмад ал-Фарғоний номини эъзозлаш, абадийлаштириш борасидаги ҳаракатни бошлаб юборишган эди. Шаҳардаги энг катта шоҳкўчага улуғ юртдошимиз номи берилган. У кишининг номи билан аталадиган маданият ва истироҳат боғи эса тантаналар ўтказиладиган асосий майдонга айлантирилади. Айни кунларда Аҳмад ал-Фарғоний боғини кенгайтириш, қайта таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди. Юртдошимиз номи билан аталадиган шоҳкўча ва истироҳат боғидаги ҳар бир уй-жой, бино, дарахт, ўсимликлар эътибордан қолмайди. Боғдаги 225 хил ноёб дарахтлардан аксарият қисмининг ёши бир неча асрларга бориб тақалади. Тўй шарофати билан меҳмонхоналарни қайта таъмирлаш, аэропортда ободонлаштириш ишларини амалга ошириш режаларини ҳам тузиб қўйганмиз.

Муҳаммаджон НОСИРОВ, Қува тумани ҳокими:

— Бутун дунё эътироф этган алломанинг Қувада туғилганлиги, вояга етганлиги бизга олам-олам қувонч ва ифтихор бағишлайди. Бундан ўн беш аср илгари Қува нафақат Фарғона водийсининг, балки бутун Мовароуннаҳрнинг иқтисодий, маданий, маърифий марказларидан ҳисобланган. Шаҳар марказида 16 гектарлик қадимий Шаҳристон тупроқ остида ётибди. Ана шу Шаҳристон кўчаларида буюк бобомизнинг муқаддас излари қолган. Шу ердаги кутубхонадан дастлабки сабоқларни олган. Қутлуғ тўй муносабати билан Шаҳристонни қазиш, қайта тиклаш ишларига жиддий киришаяпмиз. Шаҳристоннинг тарихий девори қайта тикланди. Бу ерда бобомизнинг музейи ва мақбарасини бунёд этиш режалаштирилган. Аллома сиймосини, қиёфасини тиклашда ҳам янгича йўл танланаяпти. Ҳайкалтарош Илҳом Жабборов олтмиш нафар қувалик нуроний отахонлар орасидан улуғ ватандошимизнинг рамзий сиймосини танлаб олади.

«Халқ сўзи» мухбири Набижон СОБИР суҳбатлашди.

Болам, қор ёғаётир, ризқ ёғаётир...

Тўлқин КАРИМОВ сурат-лавҳаси.

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

Буюк Британия Бош вазири Тони Блэрнинг Олстер католик партияси йўлбошчиси Жерри Адамс билан ўтказган музокаралари кутилган натижани бермади.

Шимолий Ирландиянинг Бирлашган қироллиқдан ажралиб чиқиши учун курашаётган католик-республикачилар Британия-Ирландия ҳукуматларининг Олстер бўйича ишлаб чиққан қўшма дастурини қатъиян рад этди. Мазкур дастур Олстер билан Бирлашган қироллик ўртасидаги сиёсий-иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш ҳамда Ирландиянинг ушбу ҳудудни ўз таркибига қўшиб олишдан воз кечишини кўзда тутган эди.

* * *

Сянган (собиқ Гонконг) марказидаги осмонўпар биноларнинг бирида содир бўлган кучли ёнғин оқибатида 3 киши ҳаётдан бевақт кўз юмди. Ўт ўчирувчиларнинг тезкор ҳаракати туфайли 30 киши қутқариб қолинди.

1996 йили ҳам Сянган марказидаги ана шундай кучли ёнғин 40 кишининг ўлимига сабаб бўлганди.

* * *

Индонезия Президенти Сухартонинг шу йил март ойида бўлиб ўтадиган Президент сайловига ўз номзодини қўйиши маълум бўлди. Бу ҳақда Президент Сухарто билан учрашганидан сўнг, мамлакат парламенти раиси Ҳармоко хабар берди.

76 ёшли Сухарто бу гал ҳам сайловда ғолиб чиқса, бу унинг кетма-кет еттинчи бор Президент лавозимини эгаллаши бўлади.

* * *

Озарбойжон жамоатчилиги 1990 йилнинг «қора январ»и сифатида тарихда из қолдирган 20 январни мотам куни сифатида хотирлади. Ўшанда собиқ КПСС ҳамда республика раҳбарияти буйруғи билан «Республикада конституцион тузумни ҳимоя қилиш» баҳонасида Боку шаҳрига танклар киритилган эди. Натижада ўша куни 130 киши ҳалок бўлган, 700 киши эса жароҳатланган эди.

Мамлакатнинг барча шаҳар ва туманларида миллий байроқлар туширилиб, хотира кечаси, мотам маросимлари бўлиб ўтди. Бокудаги шаҳидлар хиёбонида бўлиб ўтган мотам маросимида Президент Ҳайдар Алиев ҳамда ҳукуматнинг бошқа раҳбарлари иштирок этди.

Шу куни Озарбойжон ҳукуматининг фармойишига биноан пойтахтда таксидан ташқари барча жамоат транспортлари бепул ишлади.

(ЎзА)

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

«ПАХТАКОР»ДА ТЎРТИНЧИ АБДУРАИМОВ

Ўзбек футболи тарихи ва бугунида Абдураимовлар сулоласининг ўрни беқиёс. Муҳими, ушбу сулоланинг барча аъзолари Тошкентнинг «Пахтакор» командаси учун хизмат қилиб келган. Сулола бошлиғи Биродар Абдураимов 1960-70 йилларда ном чиқарган бўлса, 1987-1997 йиллар давомида унинг ўрнини Азамат ва Жасур Абдураимовлар эгаллади.

«Пахтакор»да яқинда яна бир Абдураимов пайдо бўлди. Сулоланинг энг кичик аъзоси Баҳодиржон ҳам навбатдаги мавсумдан бошлаб майдонга туша бошлайди.

Яна бир янгилик: «Пахтакор»нинг собиқ бош мураббийси Александр Иванков ҳамда унинг ёрдамчиси Григорий Цейтлин 7-мавсумдан бошлаб Самарқанднинг «Афросиёб» командасига раҳбарлик қилади.

МАЪРУФАЛИЕВ ЎЙЛАБ ҚОЛДИ

МҲСК ҳамда Ўзбекистон миллий терма командасининг аъзоси Абдуқаҳҳор Маъруфалиевга Хоразмнинг «Хоразм» ва Бухоронинг «Бухоро» командаларидан таклифлар тушди. Ҳозирча Абдуқаҳҳор бир фикрга келгани йўқ.

СЕРГЕЙ ЛЕБЕДЕВ РОССИЯДА...МИ?

Мамлакатнинг тўрт карра чемпиони — Фарғонанинг «Нефтчи» клуби аъзоси Сергей Лебедев ҳамда Равшан Бозоров навбатдаги чемпионатда Ўзбекистонда эмас, балки Россия клубларидан бири — «Крылья Советов»да тўп сурадиган кўринади, — дея хабар беради «Молодежь Узбекистана» газетаси.

ОЛЕГ БЛОХИН ДЕПУТАТ БЎЛМОҚЧИ

Собиқ СССР терма командасининг энг машҳур ҳужумчиси, украиналик Олег Блохин «Грамода» сиёсий уюшмаси томонидан Украина парламентига депутатликка сайланишни режалаштирмоқда.

ФУТБОЛ МАЙДОНИДА МУШТЛАШУВ

Польшанинг ички чемпионатида ҳали мамлакат тарихида юз бермаган воқеа содир бўлди. Икки команда учрашуви давомида жанжал чиқди. Ишқибозлар тўғри келган кишини тутиб олиб дўппослай бошлади. Натижада мухлислар ва полициячилардан бир неча киши ҳалок бўлди. Жиноятчиларни қидириш ва жазолаш давом этмоқда.

АНАТОЛИЙ КАРПОВ ЯНА ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Россиянинг дунёга машҳур шахмат устаси Анатолий Карпов яна бир марта дунё тожини ўзида сақлаб қолди. Швейцариянинг Лозанно шаҳрида ФИДЕ қарамоғида ўтказилган учрашувда у ҳиндистонлик тож даъвогари Вишванатан Анандни мағлуб этди.

Анатолий Карпов дастлаб 1975 йилда жаҳон тожини қўлга киритган эди. Шундан буён у ўзининг ажойиб ўйинлари, тенгсиз ақлий иродаси туфайли бутун оламга ном чиқарган Виктор Корчной, Ян Тимман сингари шахматчиларни бир неча бор доғда қолдирди. 1996 йилнинг кузида бу шахмат юлдузи АҚШлик Камскийни ҳам енгиб, тож эгаси бўлган эди. Кўриб турганингиздек, 1998 йил ҳам Анатолий Карповга яна бир бор катта муваффақият келтирди.

«Халқ сўзи» мухбири Нормурод МУСОМОВ тайёрлади.

ОИЛА ТАНЛОВИ

Жиззах вилоят ҳокимлигида оиланинг жамият тараққиётидаги аҳамиятини ошириш, унинг иқтисодий, ижтимоий, маънавий, ҳуқуқий манфаатларини таъминлаш, фаровонлигини юксалтириш билан боғлиқ ишларни мувофиқлаштирадиган дастур ишлаб чиқилди.

Ана шу дастур доирасида оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш жамғармаси вилоят бўлими ижтимоий таъминот, халқ таълими бошқармалари, «Соғлом авлод учун», «Маҳалла», «Камолот» жамғармалари ҳамда «Жиззах ҳақиқати» газетаси таҳририятининг оила мавзуида танлов ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини маъқуллади.

Кўрик-танлов низоми ишлаб чиқилди. Умумий миқдори эллик минг сўм бўлган олтита асосий, бешта рағбатлантирувчи мукофот таъсис этилди. Ҳомий ташкилот вакилларидан иборат ҳакамлар ҳайъати йил давомида маҳаллий ижодкорлардан оила мавзуида келган турли жанрдаги асарларни танлаб, энг яхшиларини газета саҳифаларида чоп этадилар.

Ҳ. НАБИРАЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ХАЛҚ ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ

КЎНГИЛДАН ТЎКИЛГАН ГУЛЛАР

Республика «Ҳунарманд» уюшмаси раиси Намоз Облоқулов билан суҳбат

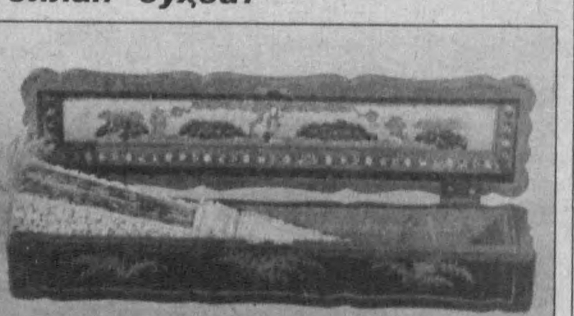

— Намоз ака, «Ҳунарманд» уюшмасининг ташкил этилиши ўтган йили мамлакатимиз маданий, иқтисодий ҳаётида амалга оширилган энг хайрли ҳамда келажаги порлоқ амалий тадбирлардан бири бўлди, дейиш мумкин, тўғрими?

— Албатта. Президентимиз Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан ташкил этилган бу жамоатчилик уюшмаси қадим-қадимдан ўзининг қўли гул ҳунарманд усталари билан оламга машҳур бўлган Ватанимизнинг бетакрор ўзига хосликлари, қадриятларини авайлаб-асраб, келажак авлодга етказиш йўлида қилинган катта ғамхўрликдир.

— Шу пайтгача фаолият кўрсатиб келган «Усто» бирлашмаси ҳамда «Мусаввир» фирмасидан сизнинг уюшмангиз қайси жиҳатлари билан фарқ қилади?

— Айтишим мумкинки, «Ҳунарманд» уюшмаси республикамиз ҳунармандларининг бошини қовуштириб, уларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлайди, ўтиш даврининг иқтисодий муаммоларини ҳал этишлари учун катта имтиёз беради.

Жумладан, Фармонда шундай дейилади: «1997 йил 1 апрелдан бошлаб белгиланган тартибда ва солиқ идораларида рўйхатдан ўтган ҳамда илова қилинган рўйхатга мувофиқ хонадон шароитида бадиий ҳунармандчилик ва амалий санъат буюмларини ишлаб чиқараётган якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан банд бўлган шахслар 5 йил муддатга даромад солиғи тўлашдан озод қилинсин». Бу эса уюшмамизга аъзо бўлган ҳунармандлар учун нақадар улкан имтиёз эканлиги сир эмас. Ушбу имтиёзни, ҳеч муболағасиз, Президентимизнинг ҳунарманд усталарга қаратаётган эътибори, Ватанимиз ўзлигини, муқаддас қадриятларини тиклаш бобидаги навбатдаги ғамхўрликлари, деб биламиз.

Сир эмас, собиқ тузум даврида хонадон шароитида ҳунармандчилик билан шуғулланганлар ҳар томонлама сиқиб қўйилган эди. «Хизматга туҳмат» деганларидек, улар ҳам меҳнат қилишди, ҳам турли йўллар билан маънавий-моддий сиқувга олинди. Биласизми, Қорақалпоғистон Республикасининг бошқа ҳеч қаерда учрамайдиган ноёб заргарлик санъати асрлар оша яшаб келганди. Кейинги ўн йилликларда у ерда ҳам қўли гул заргарларни топиш амри маҳол бўлиб қолганди. Шунга ўхшаш бутунлай йўқолиб кетиш даражасига келиб қолган яна бир қатор халқ ҳунармандчилиги турлари мавжуд. Уларнинг кексайиб қолган вакилларини топиб, ёшларга санъатларини ўргатишимиз керак. Табиийки, улар моддий жиҳатдан қўллаб-қувватланмаса, тикланиш жараёни қийин кечади.

—Республикамиз ҳақиқатдан ҳам ҳунармандлар юрти, шаҳару қишлоқларда касбкорчиликнинг неча асрлик сулолаларининг авлодлари фаолият кўрсатаяпти. Маҳаллалар, қишлоқлар борки, ҳар бир хонадонда ҳунармандчилик буюмлари тайёрланади. Демак, улар «Ҳунарманд» уюшмасига аъзо бўлишлари ва юқорида айтилган имтиёздан фойдаланишлари мумкин. Шундай экан, аъзо бўлиш тартиби қандай бўлади?

— Буни хоҳлаганлар бадиий кенгаш номига ариза ёзиб, ўзлари тайёрлаган ҳунармандчилик буюмларидан намуналар тақдим қиладилар. Шунингдек, энг кам ойлик маошнинг 1,5 баравари миқдорида аъзолик бадали тўлаш лозим. Кенгаш аъзолари маъқуллаган ҳунармандларга аъзо бўлганликларини тасдиқловчи гувоҳнома берилади.

— Уюшма ўтган йили баҳорнинг охирларида ташкил этилган эди. Шу кунгача бу ерда қандай ишлар амалга оширилди?

— Айни пайтда уюшмамизнинг бўлинмалари фаолият кўрсатаяпти. Ҳаттоки, ҳунармандчилиги кенг ва ўзига хос бўлган айрим вилоятларда бир неча бўлинмаларимиз ташкил қилинди. Самарқанд, Бухоро ва Фарғона вилоятлари ҳокимликлари бу масалага ўта масъулият билан ёндошиб, бизга ҳар томонлама кўмак бераётганликлари, айниқса, диққатга сазовордир.

— Ташкилот ўз аъзоларига яна қай жиҳатлардан ёрдам бериши мумкин?

— Йўл харажатларининг ортиб кетиши, иқтисодий алоқалар занжирининг узилиши оқибатида жуда кўп ҳунармандлар хомашё топишга қийналяптилар. Мана шуни ҳисобга олиб, республикамизнинг ўзига хос хомашё базаси бўлган ҳудудларини ўрганиб, хомашёни керакли жойларга етказиб бериш ва уни арзон нархда ҳунармандларга сотишни ташкил қилади. Шунингдек, чет эллардан майда механизациялар сотиб олишга, устахоналарни таъмирлашга ёрдам беради.

— Ҳунармандчилик буюмлари бозорларимизни бойитиши табиий. Шу билан бирга, қўли гул усталаримиз оддий зардўзлик воситасида яратган ноёб, нафис, бетакрор буюмлар юксак маънавиятимизни янада бойитади, халқимизнинг ҳунармандчилик санъатини бутун дунёга кўз-кўз қилади...

— Одатда, юртимизга ташриф буюрган аксарият хорижий меҳмонлар ўзбек ҳунармандлари тайёрлаган буюмларни кузатиб, унинг сеҳридан лол қолишларини кўп бор кузатганмиз. «Мана шундай ашёни ясаган уста бу касб билан бир умр шуғулланиб келаётган бўлса керак?» — деб сўрашади. Биз уларга ҳунарманд ўн саккиз ёшда эканлигини айтсак, ҳайратда қоладилар. Сирожиддин Зиёмов деган ҳунарманд йигитимиз бор. Қовоқнинг устига ишлов бериб, миниатюра расмлари чизади. Ҳар бир ишини ўзига хос санъат асари, деса бўлади. Вилоятларда ҳали биз билмаган қанчадан-қанча ана шундай ёшлар бор. Уларнинг аксарияти очилмаган булоқлар каби жилваю мавжларини намойиш қилишга тайёр турибдилар.

— Айтайлик, ҳунармандчиликнинг бирон турига қизиқадиган, лекин уни ўрганишга имкон тополмаётган ёшлар-чи?

— Уюшмамиз уларга ҳам алоҳида ғамхўрлик қилади. Ҳозир пойтахтимизда, вилоятларда устозликка ҳам лаёқати бўлган қўли гул ҳунармандларни аниқлаб, устоз-шогирдлик мактабларини ташкил қилаяпмиз. Қизиқиши, лаёқати бўлган ёшлар ана ўша устоздан ҳунар ўрганадилар. Бунинг учун мураббийга маош, шогирдга эса стипендия тўланади. Тажрибаларга асосланган ҳолда айтадиган бўлсак, шогирд бир йил ичида ҳунар сирларини эгаллаб олади.

— Кейин улар қаерларда ишлашади?

— Ҳунарманд бўлади-ю, иш топилмайдими? Ҳунар ҳамма замонларда ҳам эгасининг кунига яраган. Ҳунарли одам хор бўлмайди. Муҳими, гўзалликни яратган ҳам, уни қадрлаган ҳам эзгуликка ошно қалб эгасидир. Ҳунармандчилик — гўзалликка йўлдош. Демак, ҳунарманд одам халқи ва Ватанига фақат ва фақат яхшиликлар, эзгу туйғулар инъом этиб яшайди.

Муҳтарама УЛУҒОВА суҳбатлашди.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 0903, 33.805 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Иван РЕШАНОВ томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — М. Сафаров.
Навбатчи — О. Раҳимов..
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00
Босишга топширилди: 21.20
1 2 3 4 5 6